ਦਫਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਸੈਕੰਡਰੀ) ਪੰਜਾਬ

ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਬਲਾਕ-ਈ, ਪੰ.ਸ.ਸਿੱ.ਬੋ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਫੇਜ਼-8, ਸ.ਅ.ਸ. ਨਗਰ

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈ.ਸਿ.),

ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਐਮੀਨੈਂਸ,

ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ।

ਮੀਮੋ ਨੰ. 2023336495-501

ਮਿਤੀ: 21.12.2023

ਵਿਸ਼ਾ:- **11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਦੌਰੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ।**

1. ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਦੌਰੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਹਾਰਕ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।

2. **ਦੌਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:**

1) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

3) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਮਾਰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

4) ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ, ਸਮੱਸਿਆ-ਹੱਲ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

3. **ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:**

1) ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਦੌਰੇ ਮਿਤੀ 26, 27 ਅਤੇ 29 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

2) ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਦੌਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਛੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ: ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਰੱਖਿਆ ਅਕੈਡਮੀ/ਆਰਮੀ ਛਾਉਣੀ, ਸਪੋਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ/ਸਟੇਡੀਅਮ, ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਸਬੰਧਤ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। (ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਵੇਰਵੇ ਨੱਥੀ ਅਨੁਲੱਗ-)

3) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

4) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਵਿਜ਼ਿਟ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਗੇ।

5) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਦੌਰਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

5. **ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ:**

1) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈ.ਸਿੱ.):

- ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਵਿਜ਼ਿਟਸ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰੂਟ ਪਲਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ।
- ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੈਲੋਜ਼ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਸਮਝ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।
- ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ।

2) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ।
- ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਜ਼ਿਟ ਬਾਰੇ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਜਾਣੂ ਹਨ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।
- ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਫੀਡਬੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।
- ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

3) ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਧਿਆਪਕ:

- ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ।
- ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ।
- ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਸੈਕੰਡਰੀ)
ਪੰਜਾਬ, ਐੱਸ.ਏ.ਐੱਸ. ਨਗਰ

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰ. 623 ਮਿਤੀ: 21/12/2023

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ।
2. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ।
3. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ-ਕਮ-ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ।
4. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (C), ਪੰਜਾਬ।
5. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐੱਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (SoE)

Annexure - I

1. District Commissioner's Office with a request to SSPs of Punjab Police (or their representatives) to be present during the visit and interaction.
2. District Court's
3. Government Medical College/District Government Hospital depending upon the availability in the district
4. Sports Academy/Stadium in the district
5. Defense Academy/Cantonment Board in the district
6. Engineering University/College in the district

Note – This is not an exhaustive list but only for the reference. The District Education Officers and Principal can take decisions depending upon the feasibility and availability of the institution in their respective district.

Exposure Visit		
Category	**Activities** **(To understand the role of different stakeholders, how institute ensures smooth functioning of the state and importance of each field and ways to achieve goals)**	**Institutions**

Judiciary	Visit to the District Courts (Subject to Winter Spell), Observe Court hearings and interaction with Hon'ble Judge, Secretary/Chairperson DLSA & Senior Advocates Interaction with Legal Aid Lawyers Interaction with Juvenile Justice Board/Child Welfare Committee (Optional)	District Courts, District Legal Services Authorities
Civil Services	-Interaction with District Commissioner (1 Hour) and students should raise 5 issues of their district/town/village with the DC. -Interaction with the District Head of the Police Department. -Presentation of different divisions of the District by the SDM/Officer concerned (Land, Revenue, Law etc) -Students must be given some pre-read by the school before the visit so that the interaction is two way.	DC offices, SSsP, District Headquarters of different departments of Punjab Government
Medical	Observation of dealing with patients and equipment, interaction with Doctors. Students must interact with the Doctors on different topics - Nutrition, Life Processes, Reproduction, Evolution, Respiratory System, Nervous System etc	Govt. Medical College, Amritsar
		Government Medical College, Patiala
		Guru Gobind Singh Medical College, Faridkot
		All India Institute of Medical Sciences, Bhatinda
		Dr. BR Ambedkar State Institute of Medical Sciences, Mohali

		District and Sub-divisional Hospitals
Sports	Visit to the facility, Interaction with the players, athletes, coaches and support staff	Guru Nanak Dev Stadium, Amritsar
		Guru Gobind Singh Multi Purpose Stadium at Jalandhar
		Guru Nanak Dev Multi Purpose Stadium, Bathinda
		Multipurpose Stadium at Govt. College Gurdaspur
		Raja Bhalindra Singh Open Stadium at Polo Ground Patiala.
		SAI Training Center, Ludhiana
		Multipurpose Nehru Stadium, Ropar
		Inderjit Singh Bindra Stadium, Mohali Hockey Stadium, Mohali
		Multipurpose Stadium, Hoshiarpur
		Shaheed Bhagat Singh Multi Purpose Stadium, Ferozepur
		Sports Stadium, Fazilka
		Sports Stadium Sangrur
Defense Services	Exposure visit and Interaction with the Officers	Bathinda Military Station
		Amritsar Cantonment Board
		Jalandhar Cantonment Board

		Ferozepur Cantonment Board
		Maharaja Ranjit Singh Academy, Mohali
		Chandigarh Defense Academy
Engineering	Visit to the Institutions Interactions with Professors, Students Classroom Observation	IIT Ropar - Indian Institute of Technology Ropar
		NIT Jalandhar - Dr B R Ambedkar National Institute of Technology Jalandhar
		GNDU Amritsar - Guru Nanak Dev University, Amritsar
		Thapar University - Thapar Institute of Engineering and Technology, Patiala
		Punjabi University - Punjabi University, Patiala
		Beant College of Engineering & Technology (BCET), Gurdaspur
		College of Agricultural Engineering and Technology, Ludhiana
		IISER Mohali